

„EREDMÉNYJELZŐ”

*Fejlesztéskultúra - kultúrafejlesztés. Kutatási beszámoló konferencia**Szerkesztői előszó a konferencia anyagából készült válogatáshoz*

2007. március 30-án a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus *Eredményjelző* címmel rendezett konferenciát legújabb kutatási eredményeinek, illetve a kutatások eredményeképpen létrejött tanulmányok bemutatására. A kutatások elvégzésével az Oktatási és Kulturális Minisztérium (illetve jogelődje, az NKÖM) bízta meg az intézet Kutatási és Kutatásszervezési Igazgatóságát.

A *Helyi érték* című kötet az *Akadályok a versenyképességhez és a fenntartható fejlődéshez vivő úton* elnevezésű kutatás eredményeiből született. A kutatás vezetői, egyben a könyv szerkesztői Dudás Katalin és Lágler Péter voltak. A kutatásban összesen tíz vidéki és budapesti kezdeményezés kapcsán vizsgálták a kultúra helyét és szerepét a különféle, település-, térség-, készség- és közösségfejlesztő programokban. A kutatás egyik célja az volt, hogy leírja a kulturális szegénységet csökkentő, az integrációt, társadalmi aktivitást erősítő akciókat, gyakorlatokat, feltárja jellegzetességeiket, tipikus problémáikat, de ezzel együtt cél volt a sikeresnek ítélt akciók, elemek megismertetése is.

A konferencián bemutatott másik kötet, a G. Furulyás Katalin által írt *Egyedül a „kisvilágban”* című elemzés a Népművelők és/vagy kulturális szakemberek pályaképe munkacímű kutatás zárótanulmányát tartalmazza. A kutatásban a szakma mindennapi művelőit kérdezték, vélekedéseiket vizsgálták (kvalitatív módszerekkel) saját szerepükről, pályaképeükről, helyükről a települések életében.

A rendezvényen összesen 11 szakember 3 témakörben szólt meg a kultúra és a fejlesztés, a közművelődési szakma és a fejlesztés összefüggéseivel kapcsolatban. Az első, a kulturális terület és a terület- és vidékfejlesztés általános kapcsolatáról szóló témakörben *Borbáth Erika* főigazgató asszony üdvözlő szavai után *Nagyné Varga Melinda* közművelődési fősztályvezető az Oktatási és Kulturális Minisztériumból beszélt a közművelődés és az abban dolgozók feladatainak összetettségéről és sokoldalú kapcsolódási lehetőségeiről. Ezután *Dr. Bodnár Éva*, a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium Agrár-vidékfejlesztési Fősztályának munkatársa tartott előadást a 2007-2013-as Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiai Terv elvi lehetőségeiről. A prezentációból kiderült, a kulturális terület számára a program III. és IV. tengelye, Az életminőség javítása a vidéki területeken, és a diverzifikáció ösztönzése, illetve A helyi kapacitás kiépítése a foglalkoztatottság és a diverzifikáció érdekében (LEADER) jelenthet kapcsolódási lehetőséget. Igen érdekes volt a szekció harmadik előadása, melyben *Sain Máttyás*, a VÁTI Kht. Stratégiai Tervezési és Vidékfejlesztési Irodájának tervező-elemzője beszélt a kultúra szerepéről a magyarországi terület- és vidékfejlesztésben (előadásának anyagát a SZÍN jelen számában közöljük).

A konferencia második tematikus blokkjában a *Helyi érték* c. kötet került bemutatásra. Elsőként *Dudás Katalin*, az MMIKL kutatója beszélt a kutatás céljáról és felépítéséről, majd általánosítható tapasztalatairól (az előadás anyaga szintén e számban olvasható). A kutatás egészéről szóló általános

tájékoztató után három esettanulmányt ismerhettek meg részletesen a konferencia résztvevői. *Dr. Say István*, a Tolna Megyei Általános Művelődési Központ igazgatója mutatta be az alsómocsoládi Teleház és LEADER akciócsoport működését. *Osgyáni Gábor*, az MTA RKK, Miskolc kutatója két, az észak-magyarországi régióban működő LEADER akciócsoportot hasonlított össze egymással. *Illés Péter*, a Szombathelyi Múzeum főmuzeológusa ismertette a több vidékfejlesztési programot összefogó Oszkói Hegypásztor Kör tevékenységét a Vasi Hegyháton. A blokkot *Lágler Péter*, az MMIKL kutatójának előadása zárta, melyben a kulturális antropológia nézőpontjából elemezte a fejlesztési projektekben résztvevők viselkedését, majd felvázolta, hogy a kutatás eredményei alapján milyen intézkedésekre, állásfoglalásokra lenne szükség. Végül látványosan, a több változatban is ismert „nyílvevő” példázattal szemléltette a fejlesztési projektekben résztvevők összefogásának szükségességét. Egy nyilat könnyebb eltörni, mintha többet összefogunk, akármerre mutasson is a hegyük.

Vitányi Iván (MTA Politikatudományi Intézet kutatója) elméleti előadása a kultúra és a fejlesztés kapcsolatát elemezte. Hangsúlyozta a kulturális fejlesztések szerepét a közgondolkodás és társadalmi közállapotaink „feudális” kereteinek megváltoztatásában. Bibóra utalva, a magyar zsákutcás fejlődés sajátosságaként emelte ki azt, hogy a magyar társadalmi változások során valójában a saját magával újra és újra kiegészítő feudalizmus „engedte” csupán kicsit a polgári fejlődést, a feudális elemek a közgondolkodásban és a rendszerváltás után kialakított önkormányzati struktúrában, helyi társadalmakban továbbra is jelen vannak. Ezek megváltoztatására csak egy általános kulturális változás képes, mert a kultúra hatalmi tényező, de a hatalom önmagában nem képes ilyen mérvű változtatásokra, csak a kultúrával együttesen.

A konferenciát jó hangulatú, fogadással összekötött workshop zárta. A két kutatás eredményeit tartalmazó kötetek hozzáférhetőek a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Kutatási és Fejlesztési Fősztályán (1011 Budapest, Corvin tér 8., tel: 225-6044, 225-6045, e-mail: dudask@mmi.hu, furulyask@mmi.hu).

Dudás Katalin – G. Furulyás Katalin

